

MINUN LUONTOHYÖTYNI

Asukaskysely luonnon merkityksestä espoolaisille
Yhteenvedo kyselyn tuloksista

ESPOON KAUPUNKI
KAUPUNKISUUNNITTELUKESKUS
PL 43
02070 ESPOON KAUPUNKI

Asiakaspalvelu p. (09) 816 25000
Julkaisu verkossa www.espoo.fi/yleiskaava

Tekijät:
Paula Kuusisto-Hjort
Heidi Ahlgren
Ilona Aalto
Tanja Hämäläinen

Taitto:
Mirella Seppä

ISBN 978-951-857-894-2

JOHDANTO

Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksessa on kehitetty erityisesti maankäytön suunnittelua palveleva työkalu luontohyötyjen kartoitukseen. Tähän työhön liittyen selvitettiin myös asukkaiden kokemuksia luonnon tuottamista hyödyistä karttapohjaisella kyselyllä ”Minun luontohyötyni”. Maptionnaire-sovelluksella toteutettu kysely oli avoinna 2.9. - 30.11.2019.

Kysely oli kaikille avoin ja siitä tiedotettiin Espoon kaupungin nettisivuilla (www.espoo.fi/kaavoitus) ja kaupungin eri somekanavilla. Kyselyllä pyrittiin selvittämään, mitä luonto espoolaisille merkitsee ja mitä näkemyksiä asukkailla on luonnon tuottamasta hyvinvoinnista, luontohyödyistä. Kyselyllä pyrittiin kartoittamaan myös asukkaiden mielestä monia erilaisia luontohyötyjä tuottavia paikkoja.

Kysely suunniteltiin ja toteutettiin Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen yleiskaavayksikössä. Kaupunkisuunnittelukeskus kerää asukkaiden kokemuksellista tietoa, joka on osa digitaalisen kaavoituksen pohjaksi muodostettavaa tietomallia. Kyselyn paikkatietopohjaista aineistoa voidaan hyödyntää jatkossa maankäytön suunnittelussa.

Lämmin kiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

Lisätiedot raportista ja aineistosta:
Paula Kuusisto-Hjort ja Heidi Ahlgren

Yhteystiedot: etunimi.sukunimi@espoo.fi

SISÄLTÖ

1 TAUSTATIEtoa MENETELMÄSTÄ JA VASTAAJISTA

- 1.1. Taustatietoa menetelmästä
- 1.2. Taustatietoa vastaajista

2 LUONTOHYÖTYJEN ARVOSTUS

- 2.1. Henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liittyvät luontohyödyt
- 2.2. Elinympäristön terveellisyyteen ja viihtyisyyteen sekä luonnon prosessien ylläpitoon liittyvät hyödyt
- 2.3. Ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvät hyödyt

3 LUONTOHYÖDYT KARTALLA

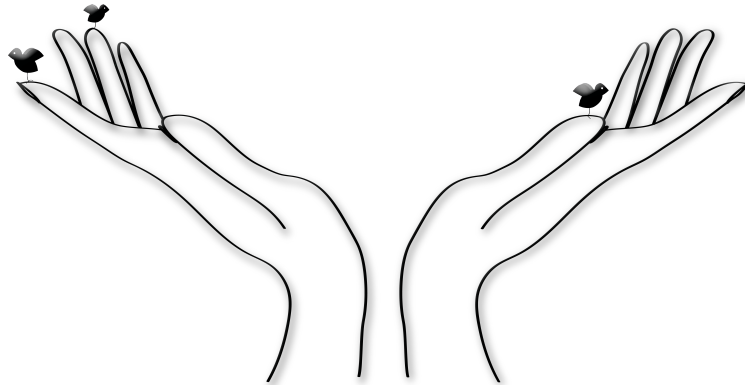
- 3.1. Karttamerkinnot
- 3.2. Monipuolisia luontohyötyjä tuottava paikka
- 3.3. Karttamerkinnot teemoittain
- 3.4. Luontohyödyt kaupunkikeskuksissa: Espoonlahti
- 3.5. Luontohyödyt kaupunkikeskuksissa: Tapiola-Olari-Matinkylä
- 3.6. Luontohyödyt kaupunkikeskuksissa: Leppävaara
- 3.7. Luontohyödyt kaupunkikeskuksissa: Espoon keskus

4 VAPAA PALAUTE JA KOMMENTIT

- 4.1. Palautteen ja kommenttien jakautuminen teemoittain
- 4.2. Luonto- ja viheralueiden säilyttämisen tärkeys
- 4.3. Kaupungilta toivotut toimenpiteet
- 4.4. Rakentamiseen kohdistuva kritiikki

5 YHTEENVETO KYSELYSTÄ

1. TAUSTATIETOA MENETELMÄSTÄ JA VASTAAJISTA

1.1. TAUSTATIETOA MENETelmäSTÄ

Kysely toteutettiin Mapita oy:n Maptionnaire-karttakyselysovelluksella. Kyselyyn vastaaminen vei noin 10 minuuttia. Kyselyn ensimmäisessä vaiheessa (sivut 1-3) kysyttiin vastaajilta, miten tärkeiksi he kokevat erilaiset luontohyödyt. Toisessa vaiheessa (sivu 4) vastaajia pyydettiin osoittamaan kartalta yksi tai useampia paikkoja, jotka tuottavat heidän mielestään monia erilaisia luontohyötyjä. Kyselyn lopuksi selvitettiin vastaajien taustatietoja ja pyydettiin antamaan avovastauksilla palautetta tai kommentteja.

1/5 Henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liittyvät luontohyödyt?

Miten tärkeiksi koet seuraavat luontohyödyt Espoossa?	Ei lainkaan tärkeä	Vähän tärkeä	Jonkin verran tärkeä	Melko tärkeä	Erittäin tärkeä	En osaa sanoa
Kasvillisuus lisää asuin ympäristön viihtyisyyttä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kodin lähellä sijaitsevat viheralueet liikuttavat arjessa sekä vähentävät stressiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Laajat viheralueet ja vesistöt tarjoavat ulkoilumahdollisuuksia ja elämyksiä	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Koulujen oppilaat ja päiväkotilapset pääsevät opetusretkille lähellä sijaitsevaan metsään	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Historiallisesti arvokkaita ympäristöt kertovat meidän ajoista	☐	☐	☐	☐	☐	☐

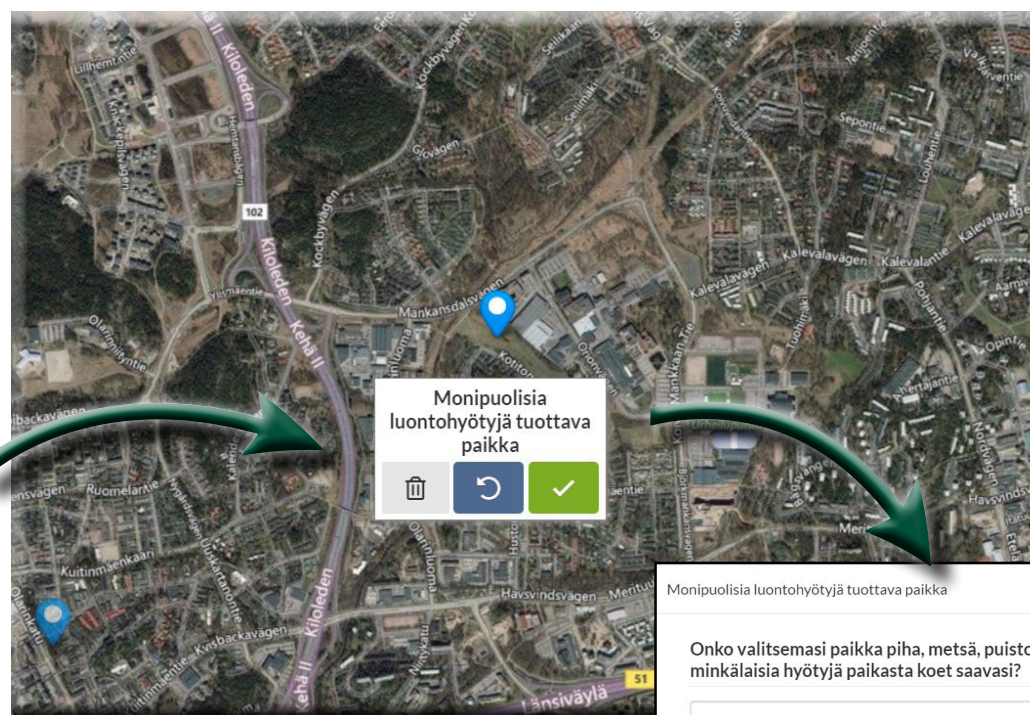
4/5 Mitkä alueet tuottavat mielestäsi monia erilaisia luontohyötyjä?

Osoita kartalta yksi tai useampia paikkoja (viheralue, piha tms.), jotka tuottavat omasta mielestäsi paljon erilaisia luontohyötyjä.

Klikkaa ensin sinistä pistesymbolia. Voit siirtää symbolia tarttumalla siihen hiirellä ja vetämällä sitä haluamaasi paikkaan. Muista lopuksi vahvistaa esiin tulevalle vihreällä painikkeella haluamasi sijainti. Voit tarvittaessa poistaa virheellisen merkinnän roskakori- valinnalla klikattuasi symbolia.

Monipuolisista luontohyötyjä tuottava paikka

< >

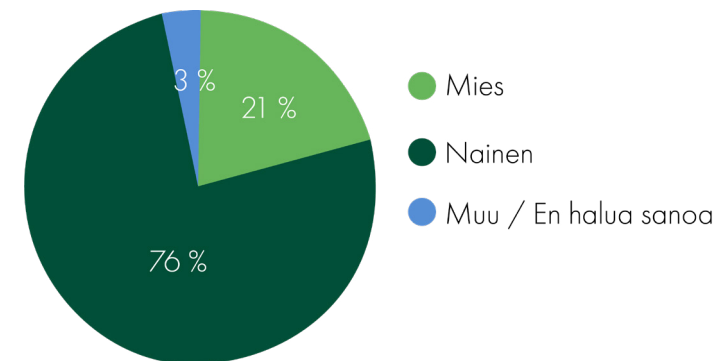
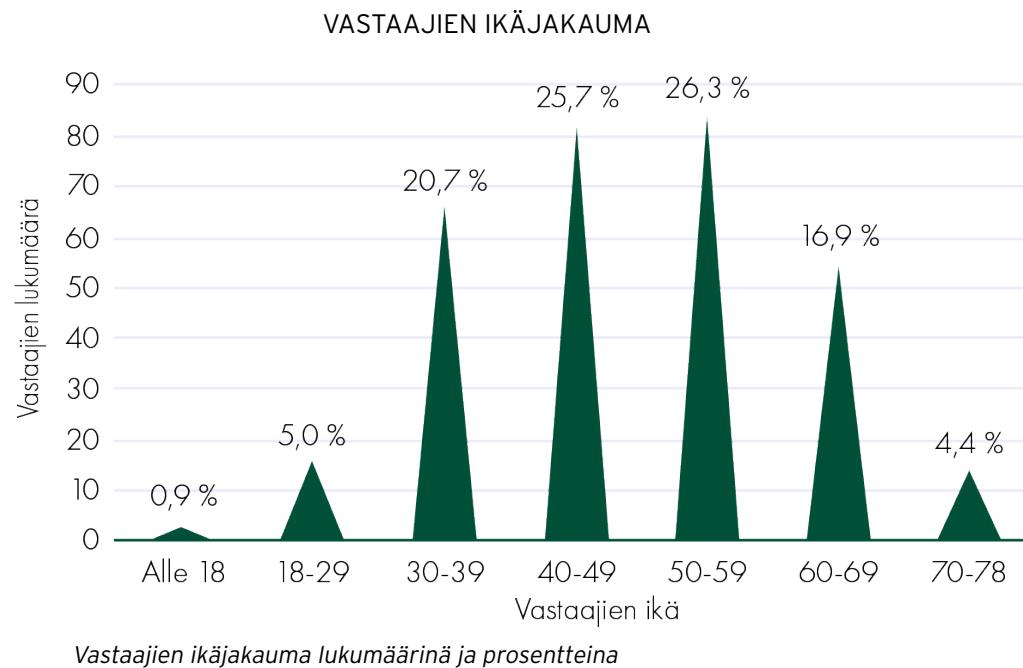
Monipuolisista luontohyötyjä tuottava paikka

Onko valitsemasi paikka piha, metsä, puisto vai jokin muu, ja minkälaisia hyötyjä paikasta koet saavasi?

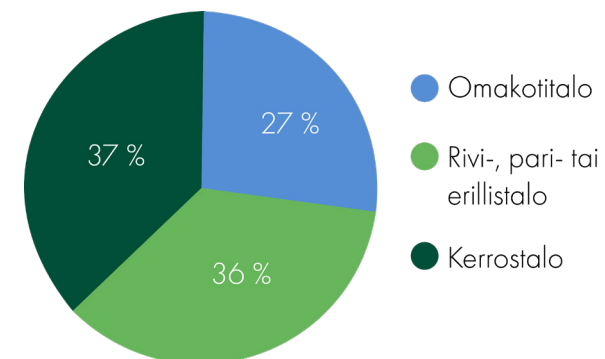
Tallenna

1.2. TAUSTATIETOA VASTAAJISTA

Kyselyyn vastasi 379 henkilöä, joista 84 % vastasi ikää ja sukupuolta koskeviin taustakysymyksiin. Näiden taustatietojen perusteella valtaosa vastaajista oli keski-ikäisiä. Alle 30 vuotiaita vastanneista oli vain noin kuusi prosenttia. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli naisia (76 %), miehiä vain noin viidenes. Vastaajat edustivat melko tasaisesti kaikkia eri talotyypeissä asuvia. Rivi-, pari- ja erillistaloissa tai kerrostaloissa asui lähes yhtä moni vastaajista. Omakotitaloasujien määrä oli hieman matalampi, 27 %.

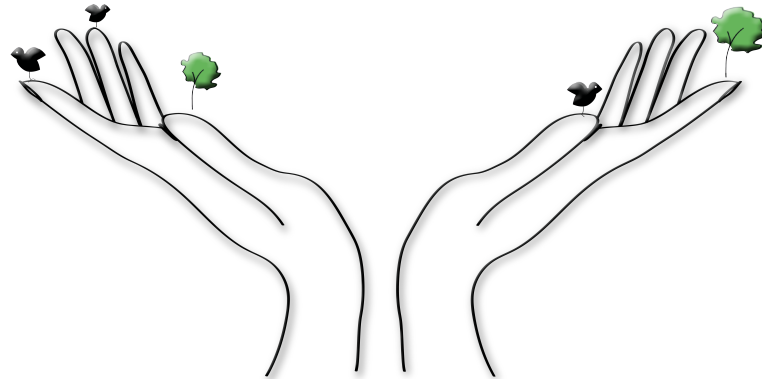

Vastaajien sukupuolijakauma

Vastaajien jakautuminen eri talotyyppien välille

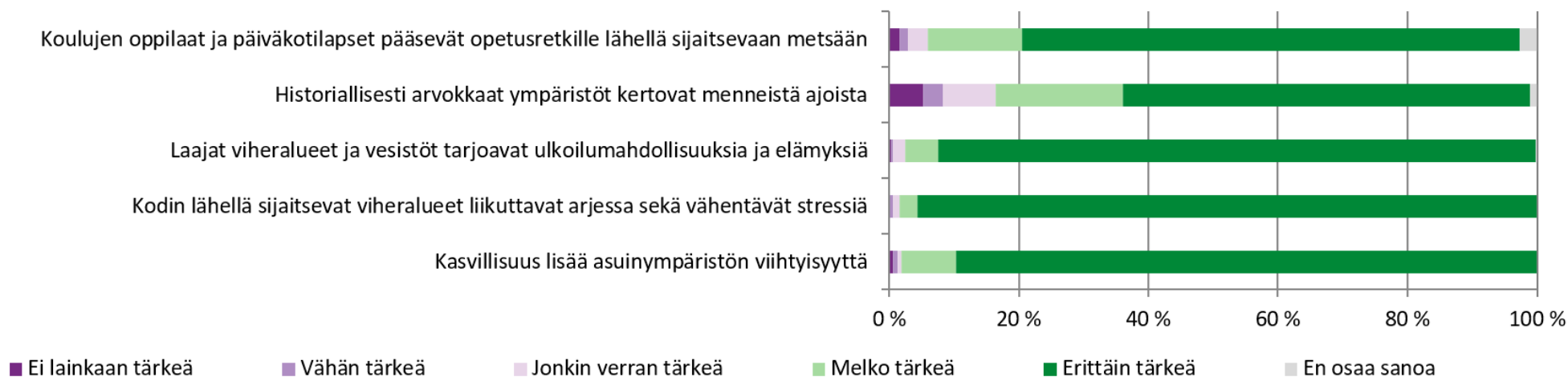
2. LUONTOHYÖTYJEN ARVOSTUS

2.1. HENKISEEN JA FYYSISEEN HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT LUONTOHYÖDYT

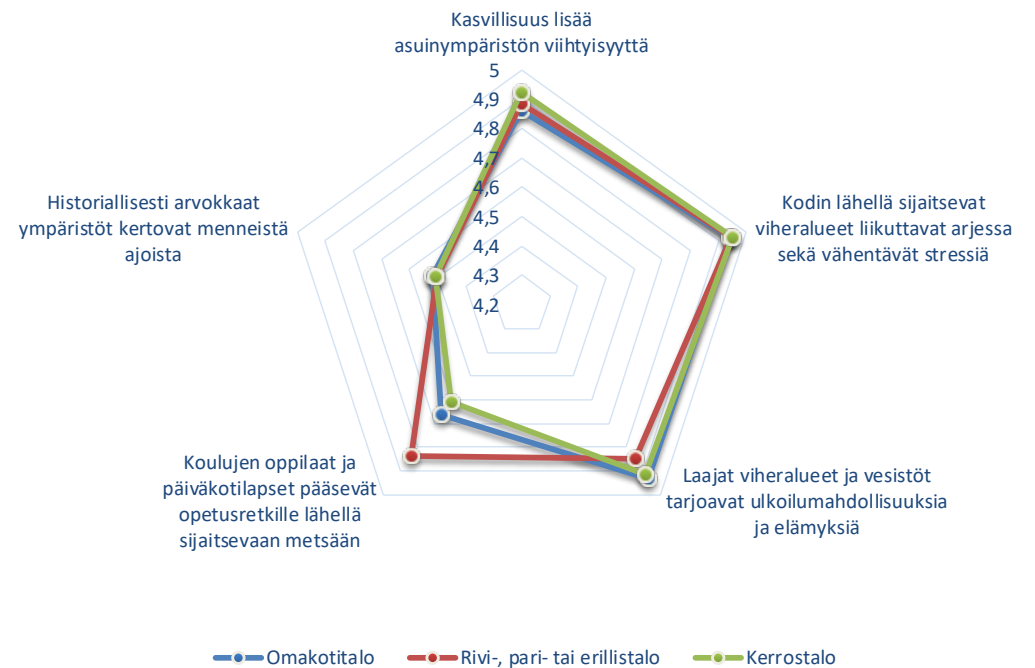
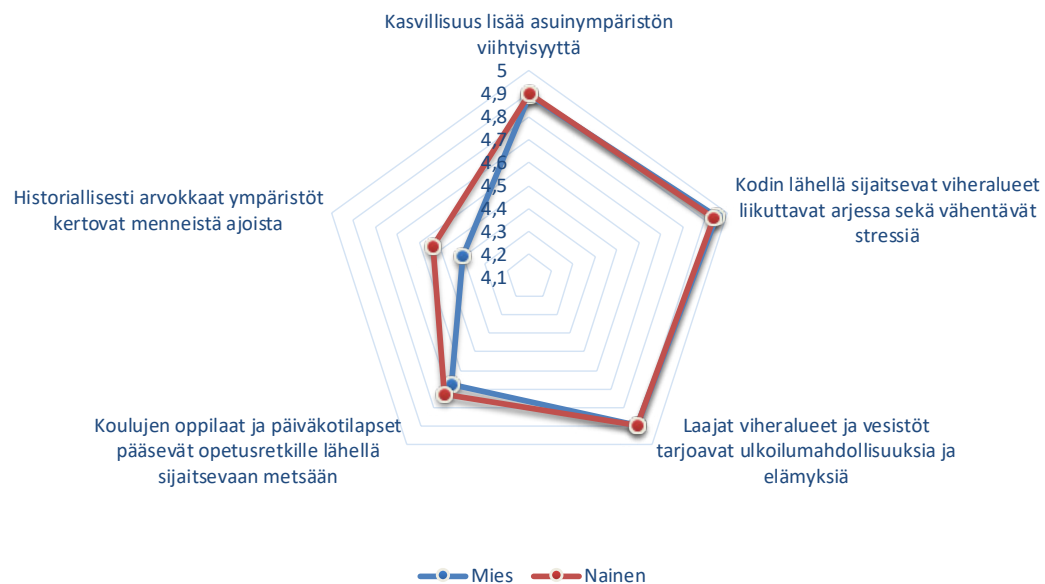
Luonto tuottaa asukkaille henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Kaupunkiluonto toimii esimerkiksi elvyttävänä virkistysympäristönä sekä oppimisen paikkana. Lisäksi kasvillisuus lisää alueiden esteettisyyttä ja viihtyisyyttä. Henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liittyvät luontohyödyt koettiin pääosin erittäin tärkeiksi, eikä sukupuolten välillä ollut juurikaan eroja. Historiallisesti arvokkaita luontoympäristöjä pidettiin vähemmän tärkeinä kuin muita luonnon tarjoamia virkistys- ja viihtyisyystekijöitä, jotka olivat erittäin tärkeitä yli 90 %:lle vastaajista. Vastauksiin oletettavasti vaikuttavien asuinalueiden välisistä eroista huolimatta tulokset olivat muutoin tasaisia.

MITEN TÄRKEIKSI KOET SEURAAVAT LUONTOHYÖDYT ESPOOSSA?

Henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa.

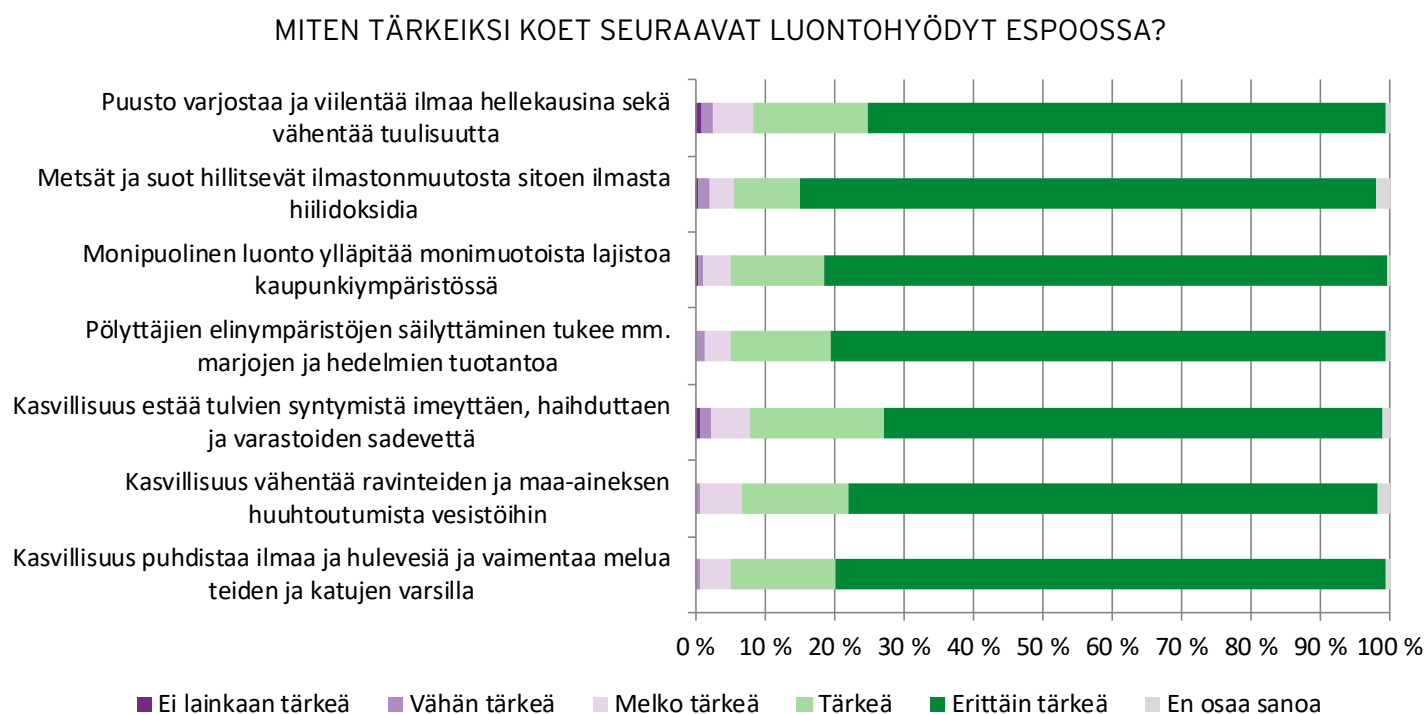
2.1. HENKISEEN JA FYYSISEEN HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT LUONTOHYÖDYT

Kulttuuriin liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa sukupuolen ja vastaajan talotyyppin mukaan. Numero kuvaa vastausten keskiarvoa (vastaukset numeroitiin siten, että 1 vastasi ei lainkaan tärkeä -vastausta ja numero 5 erittäin tärkeä -vastausta) ja väri sukupuolta tai talotyyppiä.

2.2. ELINYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYTEEN JA VIIHTYISYYTEEN SEKÄ LUONNON PROSESSIEN YLLÄPITOON LIITTYVÄT HYÖDYT

Kaupunkivihreä vaikuttaa monin tavoin asuinympäristön terveellisyys, viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Kasvillisuus esimerkiksi pitää pienilmaston miellyttävänä ja puhdistaa ilmaa sekä hulevesiä. Vastaajat pitivät elinympäristön terveellisyys ja viihtyisyyden sekä luonnon prosessien ylläpitoon liittyviä hyötyjä pääasiassa joko tärkeinä tai erittäin tärkeinä. Kaikki tämän kategorian luontohyödyt olivat erittäin tärkeitä yli 70 %:lle vastaajista.

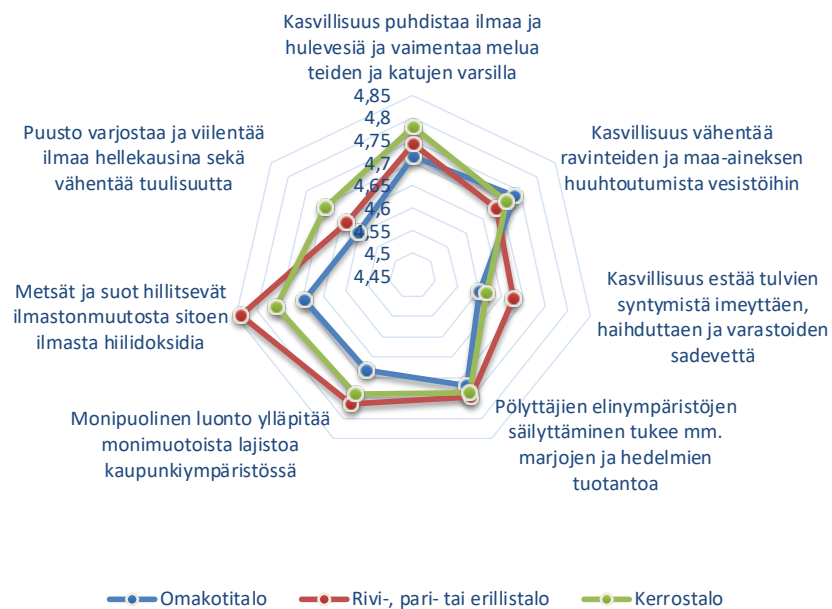
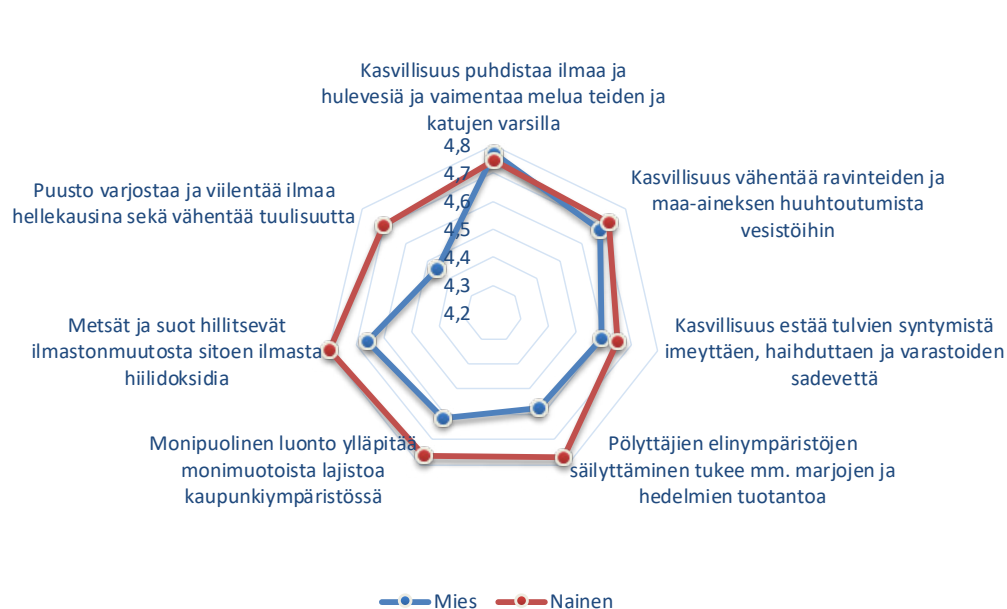

Elinympäristön terveellisyys ja viihtyisyyden sekä luonnon prosessien ylläpitoon liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa.

2.2. ELINympÄRISTÖN TERVEELLISYYTEEN JA VIIHTYISYYTEEN SEKÄ LUONNON PROSESSIEN YLLÄPITOON LIITTYVÄT HYÖDYT

Naiset pitivät lähes kaikkia tähän kategoriaan kuuluvia luontohyötyjä tärkeämpinä kuin miehet (kuva 8).

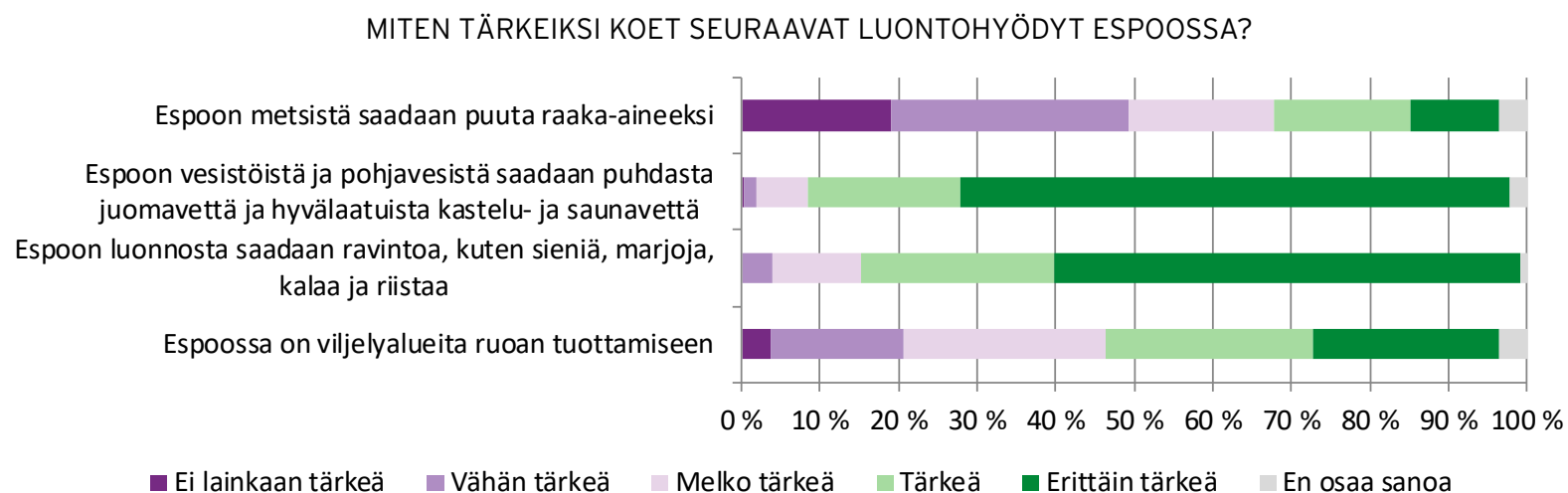
Sääteleviä ja ylläpitäviä luontohyötyjä pidettiin tärkeinä talotyyppistä riippumatta (kuva 9). Kuitenkin pieniä eroja voidaan keskiarvojen perusteella havaita. Omakotitaloissa asuvat pitivät näitä luontohyötyjä aavistuksen vähemmän tärkeinä kuin muiden asuintyyppien edustajat. Kerrostaloasujille erityisen tärkeää oli kasvillisuuden kyky puhdistaa ilmaa ja hulevesiä sekä vaimentaa melua teiden varrella. Rivi-, pari tai erillistaloissa asuvat arvottivat korkeimmalle metsien ja soiden ilmastomuutosta hillitsevän roolin.

Elinympäristön terveellisyteen ja viihtyisyyteen sekä luonnon prosessien ylläpitoon liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa sukupuolen ja vastaajan talotyyppin mukaan. Numero kuvaa vastausten keskiarvoa (vastaukset numeroitiin siten, että 1 vastasi ei lainkaan tärkeä -vastausta ja numero 5 erittäin tärkeä -vastausta) ja väri sukupuolta tai talotyyppiä.

2.3. RUUAN JA MATERIAALIEN TUOTANTOON LIITTYVÄT HYÖDYT

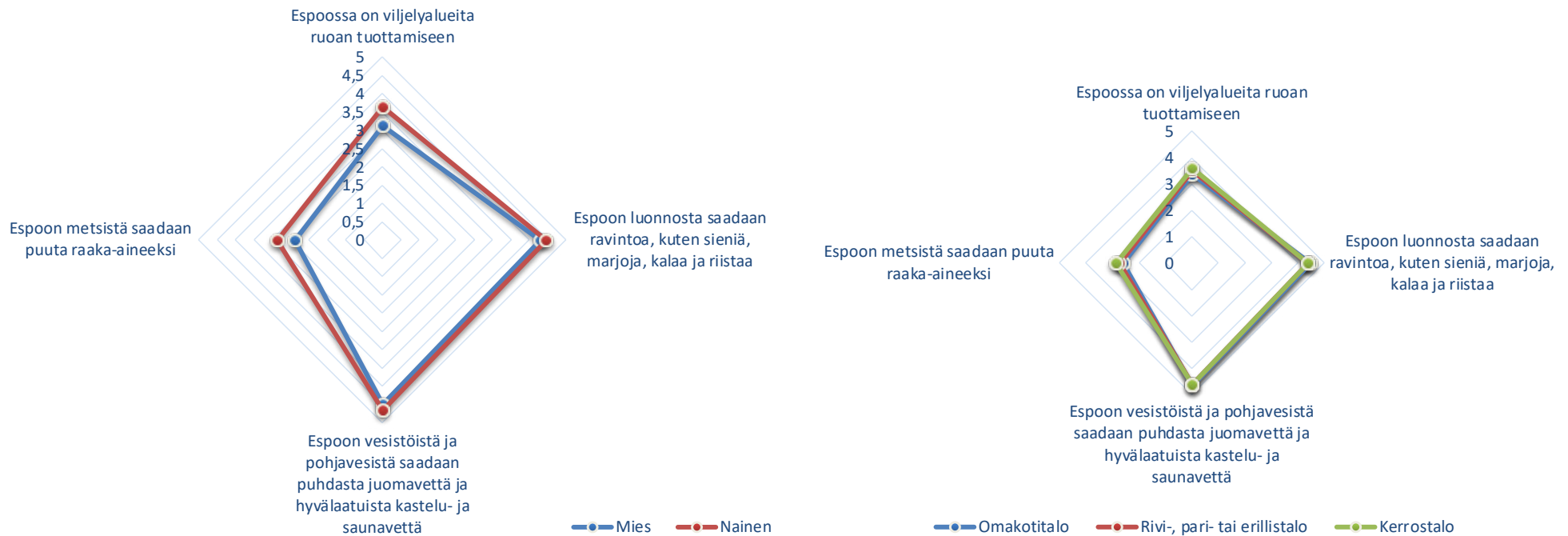
Luonnosta saadaan myös ravintoa ja raaka-aineita sekä puhdasta vettä. Ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvien luontohyötyjen merkityksellisyydessä oli enemmän vaihtelua kuin muissa kategorioissa. Luonnosta saatavaa vapaasti hyödynnettävää ravintoa ja vettä pidettiin erittäin tärkeinä sukupuolesta ja asumismuodosta riippumatta, mutta viljelyalueiden ja metsätalouden esiintymistä Espoossa pidettiin vähemmän tärkeinä.

Ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa

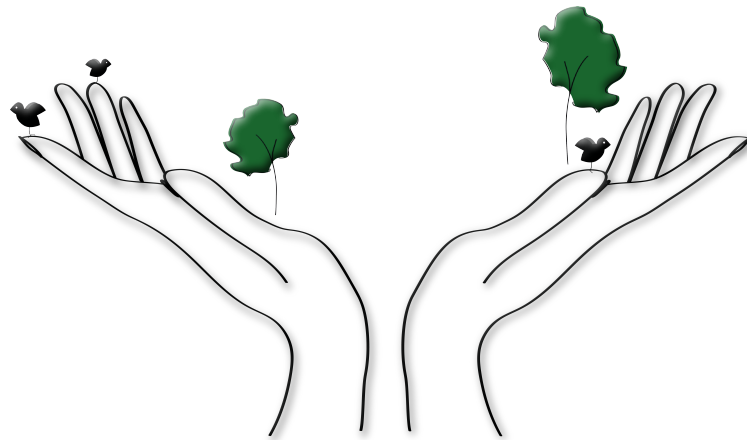
2.3. RUUAN JA MATERIAALIEN TUOTANTOON LIITTYVÄT HYÖDYT

Vastaukset ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvistä luontohyödyistä olivat yhteneviä kaikkien vastaajaryhmien välillä.

Ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvien luontohyötyjen arvostus Espoossa sukupuolen ja vastaajan talotyyppin mukaan. Numero kuvaa vastausten keskiarvoa ja väri sukupuolta tai talotyyppiä.

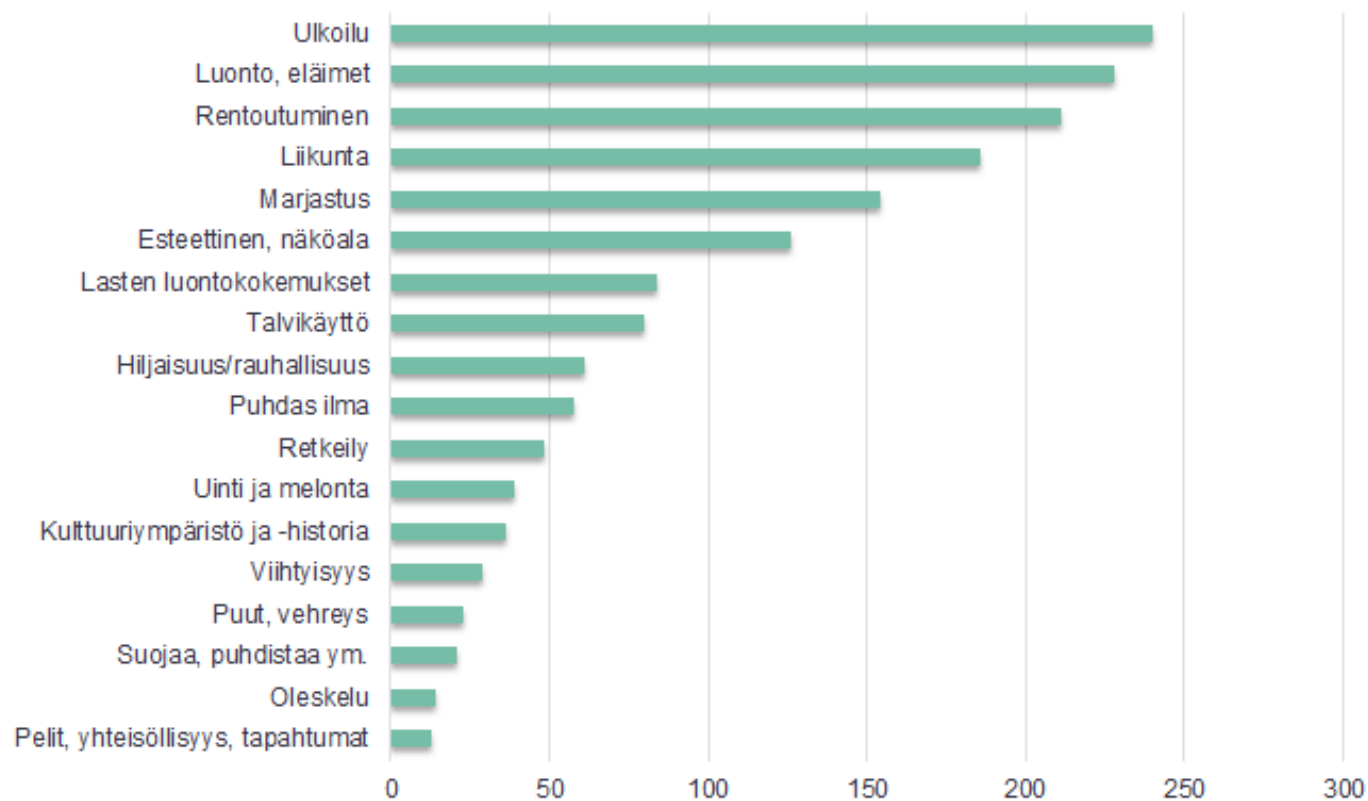
3. LUONTOHYÖDYT KARTALLA

3.1. KARTTAMERKINNÄT

Vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle monipuolisia luontohyötyjä tuottavia paikkoja ja viheralueita ja kertomaan, minkälainen paikka on ja mitä hyötyjä se asukkaille tuottaa. Tuloksena syntyi yhteensä 965 merkintää. Vastauksissa esiintyviä hyötyjä luokiteltiin omiksi teemoikseen ja niiden yleisyyttä voi tarkastella alla olevasta kaaviosta ja kartoilla sivulla 14. Karttaan merkityt luontohyödyt liittyivät useimmin monipuolisesti ulkoiluun, luontoon, rentoutumiseen ja liikuntaan. Myös marjastukseen, viihtyisyyteen ja lasten luontokokemuksiin liittyviä merkintöjä oli paljon.

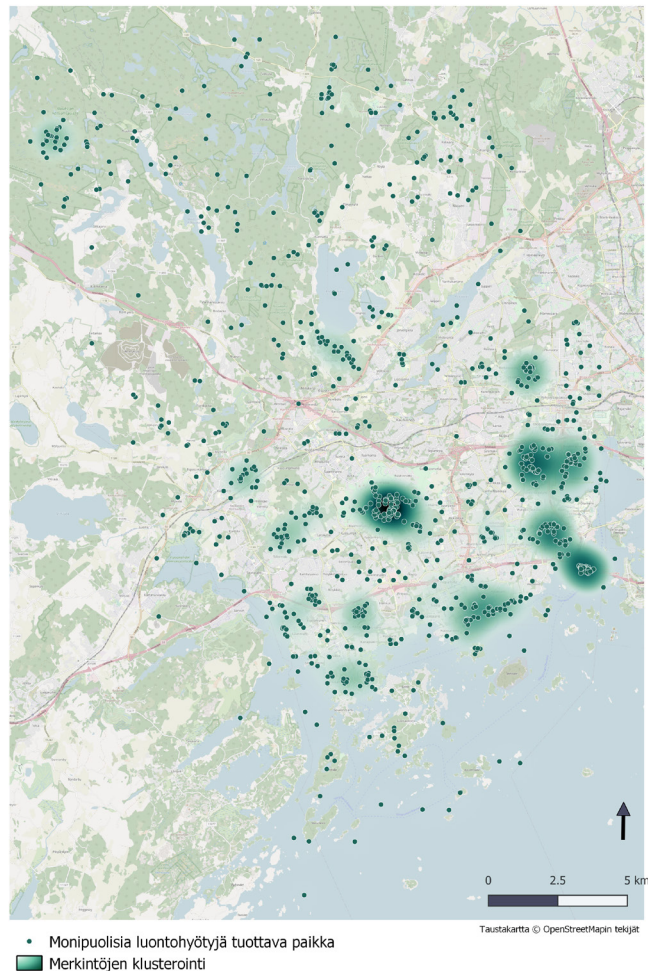
LUONTOHYÖTYIHIN LIITTYVIEN KARTTAMERKINTÖJEN ESIINTYVYYS TEEMOITTAIN

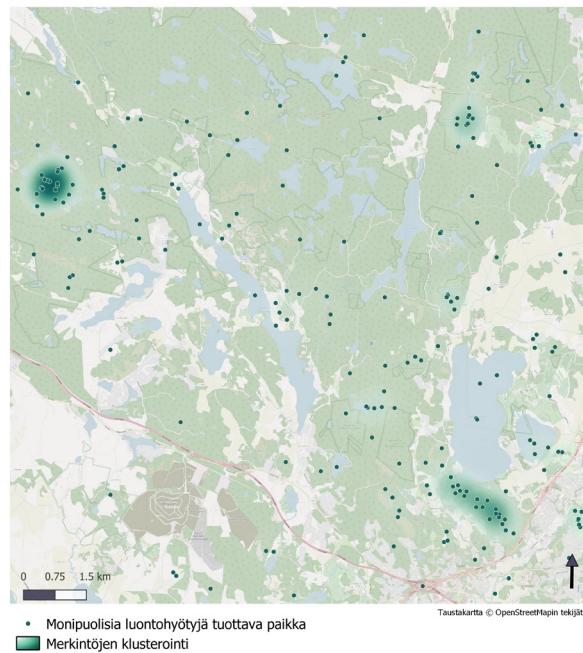
Luontohyötyihin liittyvien karttamerkintöjen esiintyvyys teemoittain

3.2. MONIPUOLISIA LUONTOHYÖTYJÄ TUOTTAVA PAIKKA

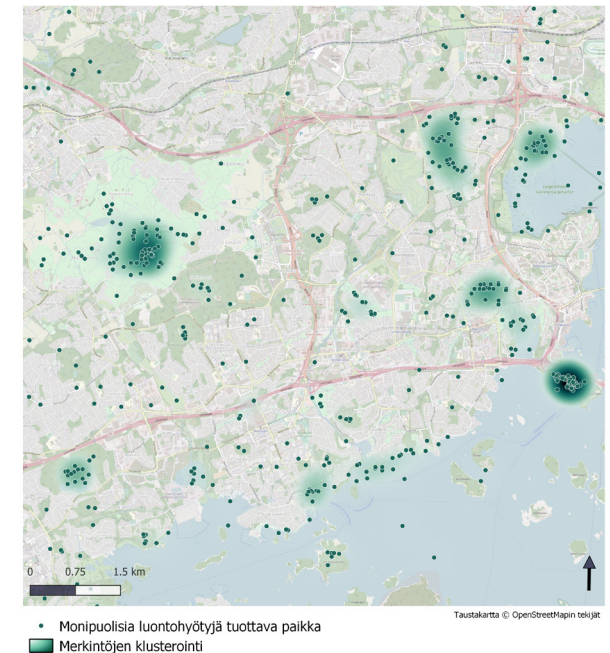
Kartalla merkintöjä oli monipuolisesti ympäri Espoota. Suurimmat keskittymät liittyivät meren rannalle, Keskuspuistoon, lähimetsiin ja Tapiolan alueen puistoihin. Myös Pohjois-Espoon ja Kirkkonummen ulkoilualueilla on merkintöjen tihentymiä. Kaupunkikeskuksista Espoon keskukseen merkintöjä tuli selvästi vähemmän kuin muihin. Merkintöjen esiintyvyyttä voi tarkastella kuvasta 15.

Luontohyötyjä tuottavat paikat ja viheralueet koko Espoon alueella.

Luontohyötyjä tuottavat paikat ja viheralueet tarkemmin pohjoisessa ja eteläisessä Espoossa.

3.3. KARTTAMERKINNÄT TEEMOITTAIN

Asuinalueille ja lähimetsiin keskittyviä luontohyötyjä ovat paikannusten mukaan erityisesti luonnon mahdollistama oleskelu, pelit ja yhteisöllisyyttä kasvattavat kohtaamiset ja tapahtumat. Lisäksi luonnon koetaan lisäävän asuinalueilla viihtyisyyttä ja vähentävän ympäristöhaittoja. Oleskelua ja sosiaalisia luontohyötyjä tuottavia paikkoja on osoitettu kartalle erityisesti Tapiolan-Matinkylän alueella.

"Toppelundin puisto jossa koirat ja lapset juoksevat nurmikolla ja voit tehdä piknikretkiä."

"Puisto/pelto. Vihreä väri rentouttavaa ja heinä tuoksuu. Talvella voi hiihtää suoraan kotipihalta. Kaunis silta ja penkki, jossa voi lueskella kirjaa. Naapurusto viettää aikaa ja heitä voi kohdata kävelylenkillä."

"Kirjanlukemispaiikka, saavutettavissa pyörällä ja metrolla."

"Matinkylän asukaspuisto. Tärkeä luontokaistale talojen välissä. Kauniita vaahteroita, puukuja myös, omenapuita, nurmikkoalue oleiluun, liikuntaan, pelaamiseen jne."

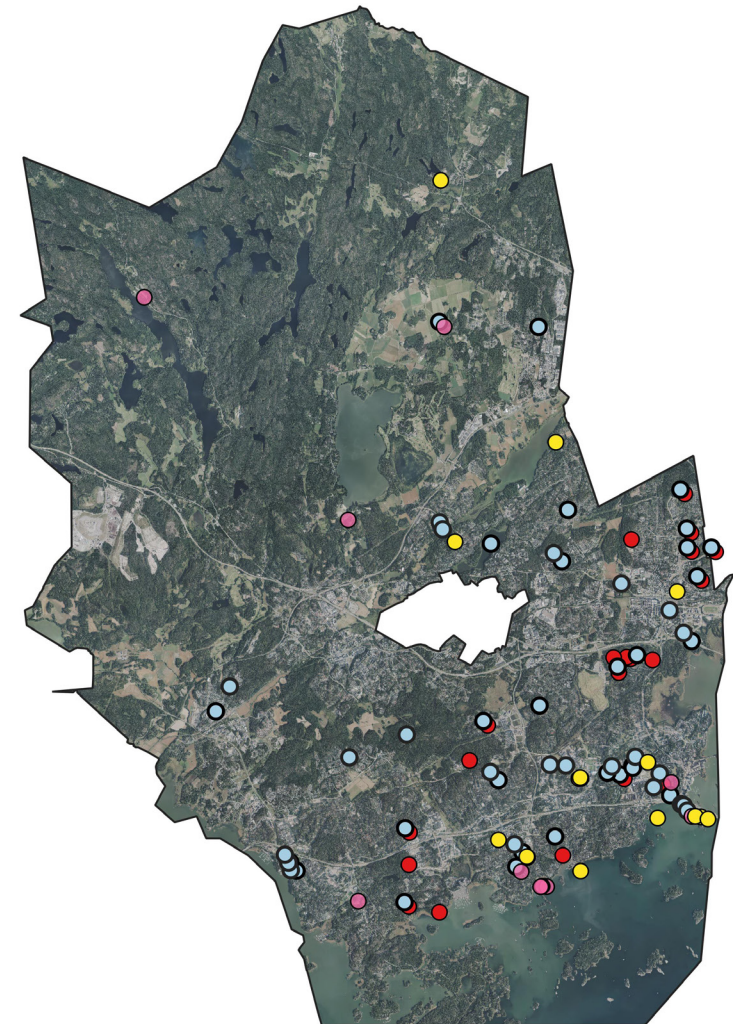
"Jupperin rannassa on mukava istahtaa kahvikupposen äärelle silloin tällöin ja katsella vain."

"Taloyhtiön takapiha ja Matinkappelin metsä. Takapihalla yhteisöllistä oleskelua taloyhtiön asukkaiden kanssa ja kappelin metsään hienot maisemat antavat tyydytystä ikkunasta ulos katsoessa."

"Viheralue asutusalueiden keskellä. Leikkipaikka lapsille. Suojaa ja vaimentaa melua."

"Kivenlahden männyt, tammet, tervalepät pihlajat ja raidat ovat oleellinen osa alueen viihtyisyyttä ja monimuotoisuutta."

"Kyseessä on Tontunmäen puisto. Kesäisin puistossa liikkuu lapsiperheitä ja lemmikkien ulkoiluttajia virkistytymässä ja pelaamassa pieniä pallopelejä ja frisbee-pelejä. Puistossa vietetään piknikkejä ja otetaan myös aurinkoa."

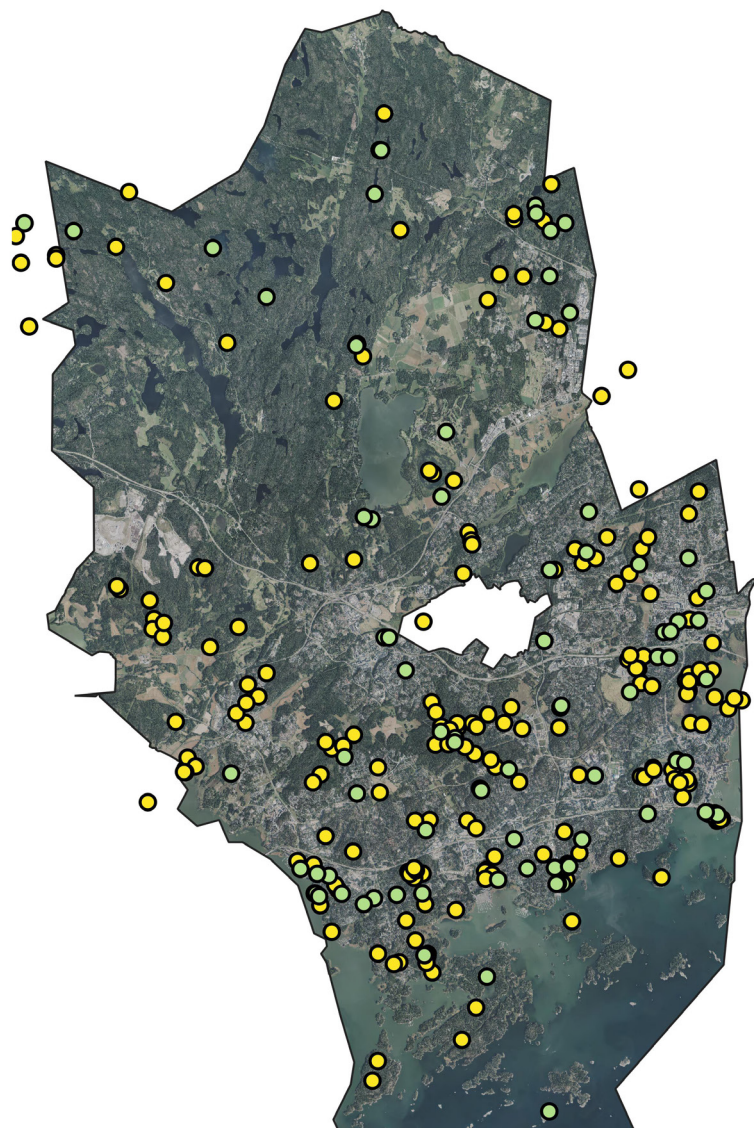

● Pelit, yhteisöllisyys, kohtaamiset

● Viihtyisyys

● Oleskelu

● Ympäristöhaittojen vähentäminen

- Lasten luontokokemukset
- Luontokokemukset

3.3. KARTTAMERKINNÄT TEEMOITTAIN

Luontoelämyksiä, kasvien ja eläinten havainnointia (mukaan lukien lintujen äänet) sekä lasten luontokokemuksia tarjoavat monenlaiset paikat sekä asuinalueilla että niiden läheisillä viheralueilla. Vastausten mukaan luontoelämysten ja -kokemusten kannalta arkiympäristö vaikuttaakin olevan merkityksellisempi kuin esimerkiksi Pohjois-Espoon ulkoilualueet ja laajat viheralueet.

"Telaniityn luonnonniityt ovat kiva rauhallinen lähivirkistysalue. Näkee luonnonvaraisia kasveja ja eläimiä."

"Lähimetsä, tuo kasvit ja eläimet lähelle."

"Ihana pyöräreitti Karakalliosta metsän läpi Viherlaaksoon. Kaunis koivikko! metsänharvennuksen jälkeen. Linnunlaulua!"

"Hieno suo galleriamaisine keloineen"

"Hieno korkea kallioseinämä. Alueesi lapset kiipeilevät kalliolla ja rakentavat majoja metsään. Ilmeisesti myös liito-orava viihtyy täällä, koska sellainen oli pari kesää sitten lennähtänyt naapurin olohuoneeseen."

"Paikka tuo päivittäin merellisen luonnon lähelle. Se on joka päivä erilainen, tarjoaa kohtaamisia eläimistön kanssa: kettuja, peuroja, rusakoita, joutsenia. Paikka rikastuttaa arkea, se on virkistävä sukellus luonnonihmeisiin, ja näin lähellä asutusta, kotia!"

"Ikkunani takana on iso vaahtera. Se tarjoaa mahdollisuuden tarkkailla vuodenai-kojen vaihtelua, lintuja, oravia, kettuja, jäniksiä."

*"Metsä, myös arvokasta METSO-ohjelmaan kelpaavaa puustoa, joka pitäisi säilyt-
tää."*

"metsä/puisto, lähimetsä lasten päiväkotiuikoiluun, kiipeilyteline, temppurata,"

"Laajalahti Villa Elfvik upea paikka pongailla lintuja tornista."

"Kevään ensimmäiset valko- ja sinivuokot sekä kielot työmatkan varrella."

"Metsässä asustaa monia lintuja. On virkistävää kuulla niiden laulua."

3.3. KARTTAMERKINNÄT TEEMOITTAIN

Luonnon tarjoamat liikunta- ja urheilumahdollisuudet painottuvat laajemmille viheralueille ja rantaraitille, missä on hyvä reittiverkosto ja muita liikuntapalveluita. Monet viheralueet tarjoavat luontohyötyjä myös talvella hiihto- tai luistelumahdollisuuksien, pulkkamäkien, avantouinnin tai luonnon tarkkailun muodossa.

"Rantaraitti, hienot juoksumaisemat meren rannalla"

"Ulkokuntosali. Henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Sopivasti lenkkipolun varrella."

"Espoon keskuspuisto, ehkä parasta Espoossa, ainutlaatuinen, käsittämättömän upea ja korvaamaton. Täydellinen paikka koko perheen retkelle, kävelylenkille, polkujuoksulle ja suunnistukseen."

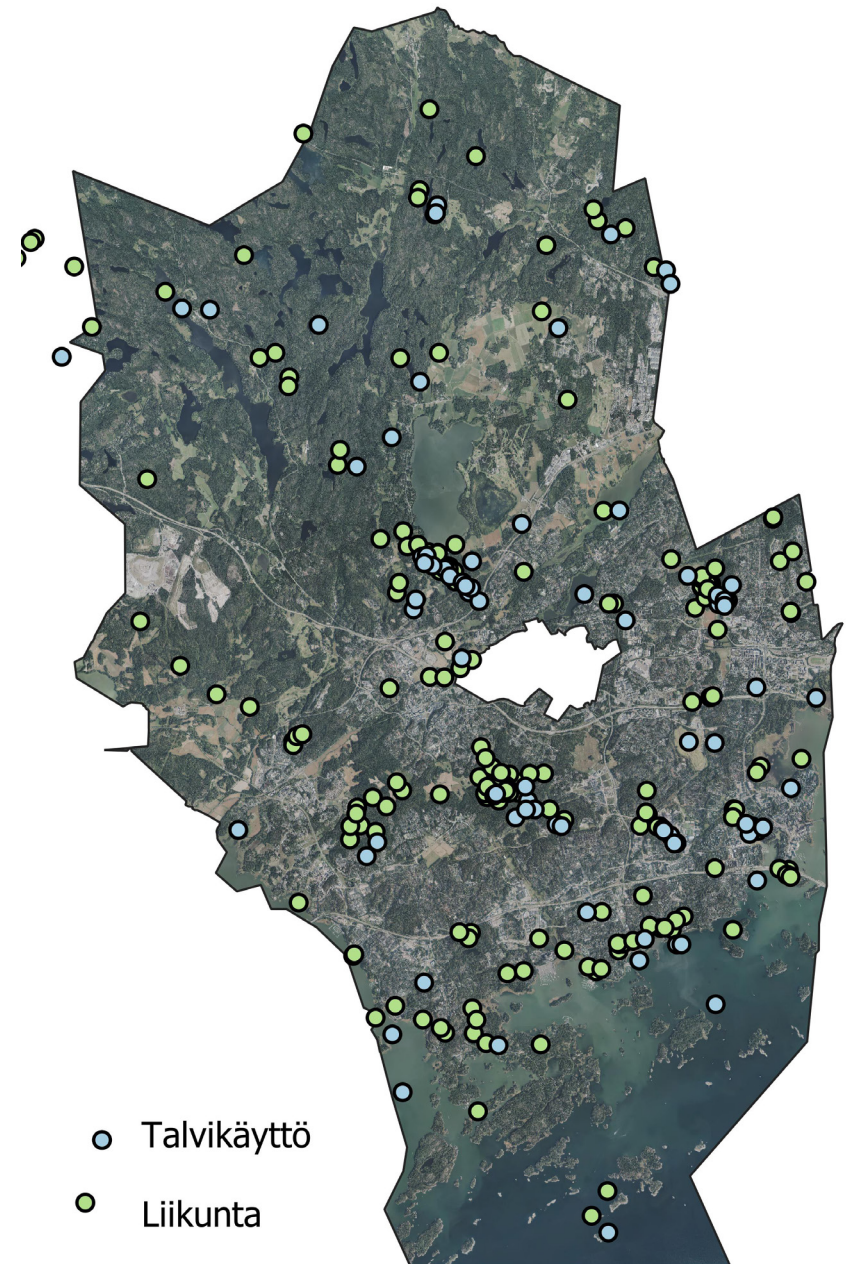
"Espoon keskuspuisto on mahtava ulkoilualue monipuoliseen (kävely, juoksu, pyöräily, hiihto jne.) liikkumiseen kodin lähellä"

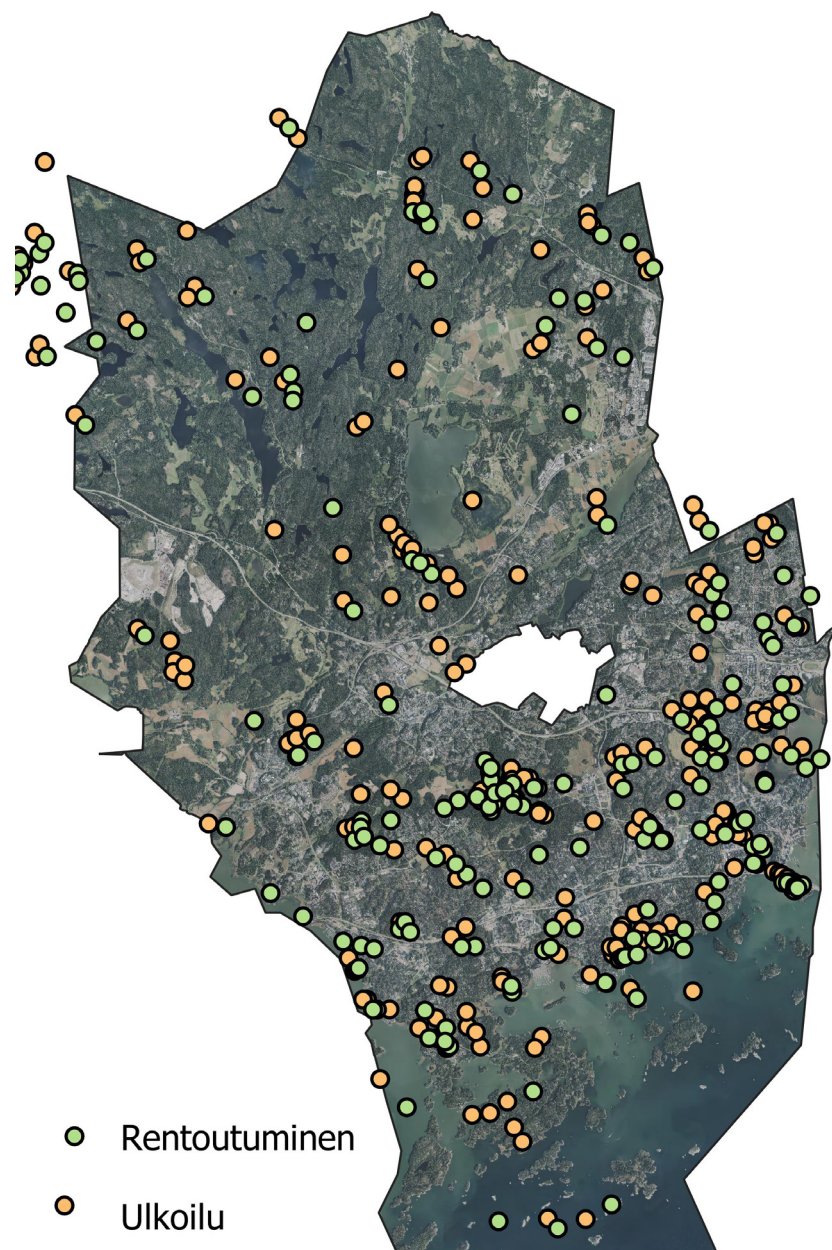
"Reipasta talviliikuntaa heppatallin pulkkamäessä. Täällä voi myös laskea lumi-laudalla."

"Meri on minulle valtavan tärkeä ympäri vuoden. Kesällä meloen, talvella suksilla, lumikenkäillen tai luistellen."

"Tontunmäen ja Orionin välinen puistoalue: Virkistys ja hyvinvointi (talvisin hiihtoladut asukkaita lähellä)."

"Espoon sisäsaaristo: luistelumahdollisuuksia!"

3.3. KARTTAMERKINNÄT TEEMOITTAIN

Ulkoilu- ja rentoutuminen kuuluvat merkinnöissä eniten mainintoja saaneisiin luontohyötyihin. Molempia hyötyjä tuottavia paikkoja esiintyy eri puolilla Espoota, mutta tiheimmin eteläisessä Espoossa. Rentoutumisen ja ulkoilun kannalta tärkeiden viheralueiden voidaan päätellä sijaitsevan melko lähellä kotia, ja tärkeitä ovat niin pienet kuin laajemmatkin viheralueet. Merkintöjä on kuitenkin paljon myös seudullisesti tärkeillä ulkoilualueilla, kuten Nuuksiossa ja Oittaaalla sekä Espoon keskuspuistossa.

"Ulkoilu pellon poluilla, hermojen lepuuttaminen, maisema-arvo."

"Sammalvuorella on erämaan tuntua. Täällä voi irtaantua arjesta."

"Karhusaaren ihanan rauhasa metsä- ja merimaisema, vanhoja kakkuräisiä tuulen pieksämiä puita, jotka ovat valtavia. Huolet unohtuu ja mieli rauhoittuu, mutta myös luovuus ja ideat tulevat pinnalle."

"Puisto, liikuntaa, rentoutumista ja stressin poistoa."

"Metsä, liikunta, äänet, tuoksut, rauhoittuminen, puhdistava ja pehmentävä vaikutus rakennettuun ympäristöön."

"Kalliorannat, tärkeä hengähdys- ja kuntoilupaikka."

"Metsä, arkisin lähimetsien alueet ovat kultaakin kalliimpia hengähdyspaikkoja, niin meille aikuisille kuin lapsillekin"

"Pieni metsä missä risteilee polkuja. Mukavaa epätasaista maastoa koiran kanssa kävellä"

"Rantaraitti on ihana, sopii lenkkeilyyn, pyöräilyyn tai vaikka vaan köpöttelyyn ja merimaisemien ihailuun."

"Tapiola kokonaisuudessaan: tärkeä kaupunkiluonnon ja -ympäristön kohde. Hienot ulkoilumahdollisuudet ja virkistystä arkeen."

3.3. KARTTAMERKINNÄT TEEMOITTAIN

Nuuksion metsäylängön luonto tarjoaa eniten retkeilymahdollisuuksia, mutta pienimuotoisemman retkeilyn mahdollistavat merkintöjen mukaan myös eteläisen Espoon viheralueet, rannikko ja saaristo. Laajempien viheralueiden luonto tarjoaa marjapaikkoja eri puolilla Espoota. Uinti on tärkeä luonnon tarjoama hyöty sekä meren rannikolla että Pohjois-Espoon järvissä.

"Lähiluonto pienten lasten kanssa retkeilyyn ja marjastukseen/sienestykseen. Tässä käy todella paljon kävelijöitä ja tämä on kuin pieni keidas keskellä kaupunkia"

"Kansallispuisto, jossa retkeillään, patikoimaan ja syödään eväitä. Poimitaan marjoja talven varalle."

"Nuuksion metsät. Huippupaikkoja mustikanpoimintaan ja retkeilyyn.."

"Halkolampi ja sen grillipaikat. Helppo saavuttaa julkisilla liikennevälineillä (ainakin toistaiseksi) ja lapsetkin jaksavat kiertää ympäri lammen."

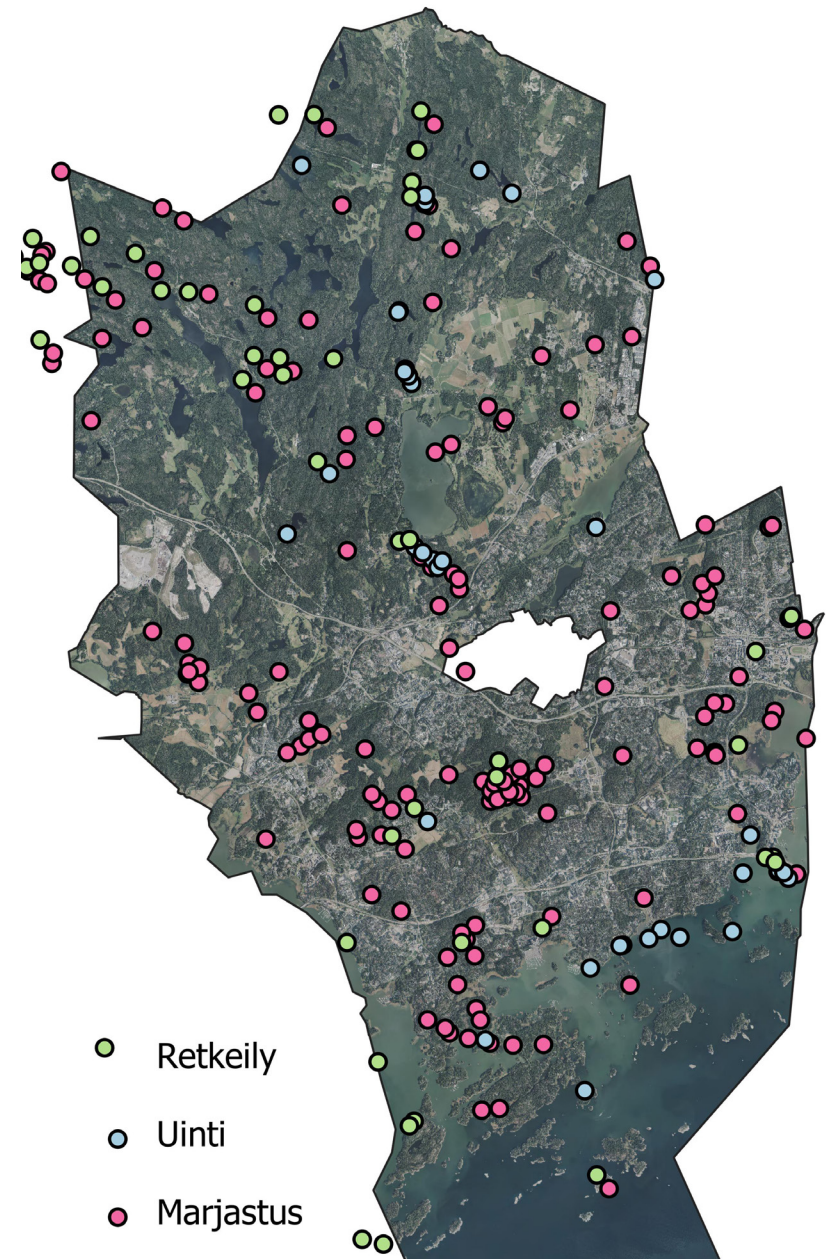
"Gåsgrundet. Kesällä telttailen täällä ja nautin luonnosta perheen kanssa."

"Metsäinen kallioalue. Sieltä saa myös marjoja ja sieniä."

"Sienestys, marjastus, metsäntuntu"

"Karhusaaren metsä, ranta ja meri. Uitu pitkälle syksyyn ja talvella, aina kun meri on auki."

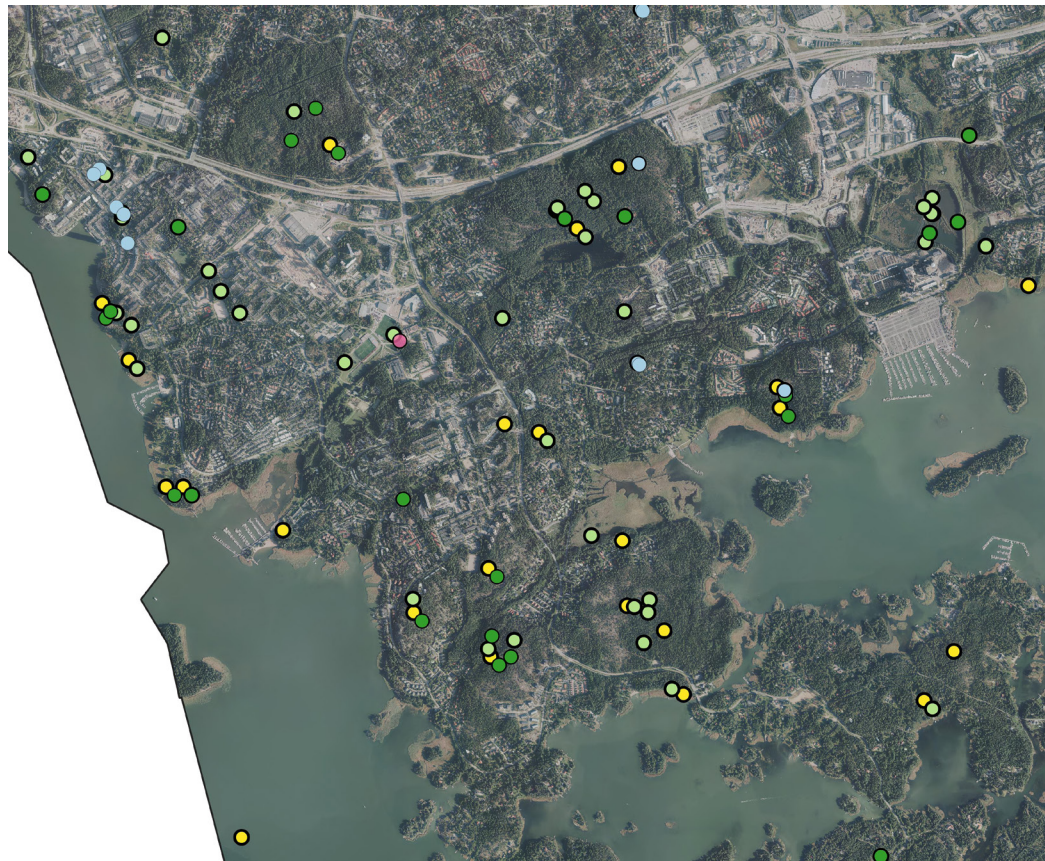
"Mielettömän hieno uimapaikka ja järvi, lähdepohjaisena hyvin kirkas ja pitkälle matalapohjainen."

3.4. LUONTOHYÖDYT KAUPUNKIKESKUKSISSA: ESPOONLAHTI

Oheiseen karttaan on koottu Espoonlahden alueella tärkeitä luontohyötyjä tuottavia paikkoja. Kartalla on haluttu näyttää alueellisesti tarkemmin ne luontohyödyt, jotka koko kyselyn vastausten perusteella linkittyvät erityisesti asuinalueisiin ja niiden läheisiin viheralueisiin. Karttaotteesta voidaan päätellä yksityiskohtaisemmin merkintöjen sijoittuminen pienipiirteisen kaupunkirakenteen sisällä.

Ulkoilu ja rentoutuminen keskittyvät ranta-alueen metsiin ja kallioille sekä muihin lähimetsiin (Sammalvuori, Hannusmetsä, Hanikka, Rulludden, Finnoon allas). Luontokokemuksia tuottavia paikkoja on edellä mainittujen lisäksi myös pienemmillä luontoalueilla asuinalueiden läheisyydessä. Asuinalueiden sisällä ja läheisyydessä luonto lisää myös viihtyisyyttä.

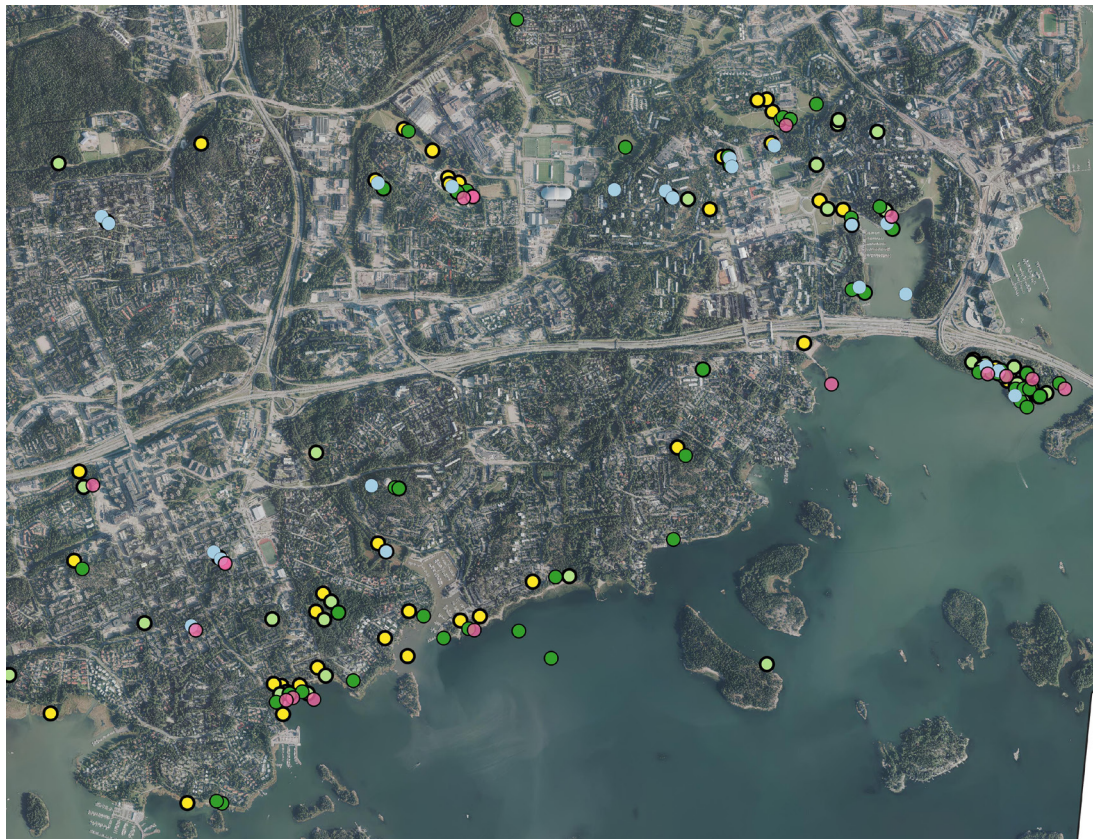
- Sosiaaliset kontaktit, oleskelu
- Viihtyisyys
- Rentoutuminen
- Luonto
- Ulkoilu

3.5. LUONTOHYÖDYT KAUPUNKIKESKUKSISSA: TAPIOLA-OLARI-MATINKYLÄ

Oheiseen karttaan on koottu Tapiolan, Olarin ja Matinkylän alueella tärkeitä luontohyötyjä tuottavia paikkoja. Kartalla on haluttu näyttää alueellisesti tarkemmin ne luontohyödyt, jotka koko kyselyn vastausten perusteella linkittyvät erityisesti asuinalueisiin ja niiden läheisiin viheralueisiin. Karttaotteesta voidaan päätellä yksityiskohtaisemmin merkintöjen sijoittuminen pienipiirteisen kaupunkirakenteen sisällä.

Matinkylän-Haukilahden, Tapiolan ja Karhusaaren alueella rantaraitti ja merenranta tarjoavat monipuolisesti erilaisia luontohyötyjä tuottavia paikkoja: ulkoilu, rentoutuminen, luontokokemukset ja sosiaaliset kontaktit/oleskelu.

Luonto mahdollistaa sosiaalisia kontakteja ja parantaa viihtyisyyttä erityisesti asuinalueilla ja puistoissa. Etenkin Tapiolan alueella puistot ovat myös tärkeitä rentoutumispaikkoja.

- Sosiaaliset kontaktit, oleskelu
- Viihtyisyys
- Rentoutuminen
- Luonto
- Ulkoilu

3.6. LUONTOHYÖDYT KAUPUNKIKESKUKSISSA: LEPPÄVAARA

Oheiseen karttaan on koottu Leppävaaran alueella tärkeitä luontohyötyjä tuottavia paikkoja. Kartalla on haluttu näyttää alueellisesti tarkemmin ne luontohyödyt, jotka koko kyselyn vastausten perusteella linkittyvät erityisesti asuinalueisiin ja niiden läheisiin viheralueisiin. Karttaotteesta voidaan päätellä yksityiskohtaisemmin merkintöjen sijoittuminen pienipiirteisen kaupunkirakenteen sisällä.

Luontohyödyistä ulkoilu, luontokokemukset ja rentoutuminen keskittyvät pääosin Leppävaaran alueella Villa Elfviin, Laajalahden, Lintuvaaran ja Karakallion metsiin sekä Leppävaaran ulkoilualueelle. Asuinalueiden sisällä luontohyötyjen kannalta tärkeät paikat korostuvat erityisesti rentoutumisen ja luontokokemusten tarjoajina.

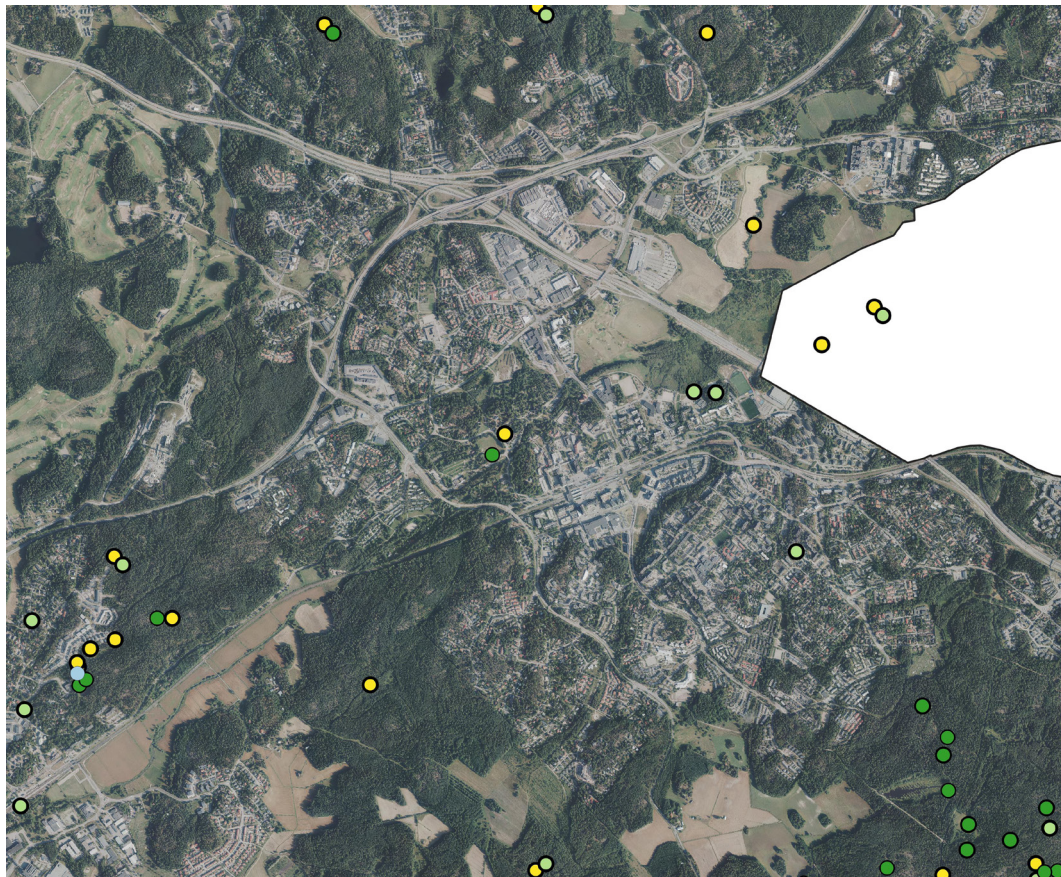

- Sosiaaliset kontaktit, oleskelu
- Viihtyisyys
- Rentoutuminen
- Luonto
- Ulkoilu

3.7. LUONTOHYÖDYT KAUPUNKIKESKUKSISSA: ESPOON KESKUS

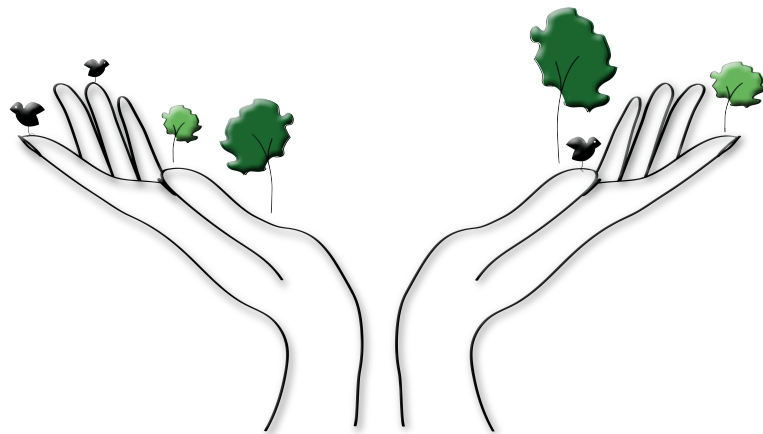
Oheiseen karttaan on koottu Espoon keskuksen alueella tärkeitä luontohyötyjä tuottavia paikkoja. Kartalla on haluttu näyttää alueellisesti tarkemmin ne luontohyödyt, jotka koko kyselyn vastausten perusteella linkittyvät erityisesti asuinalueisiin ja niiden läheisiin viheralueisiin. Karttaotteesta voidaan päätellä yksityiskohtaisemmin merkintöjen sijoittuminen pienipiirteisen kaupunkirakenteen sisällä.

Espoon keskuksen alueelta saatiin ylipäätään hyvin vähän vastauksia kyselyyn. Tärkeimmät luontohyötyjä tuottavat paikat alueella ovat Espoonjokilaakso ja Keskuspuisto.

- Sosiaaliset kontaktit, oleskelu
- Viihtyisyys
- Rentoutuminen
- Luonto
- Ulkoilu

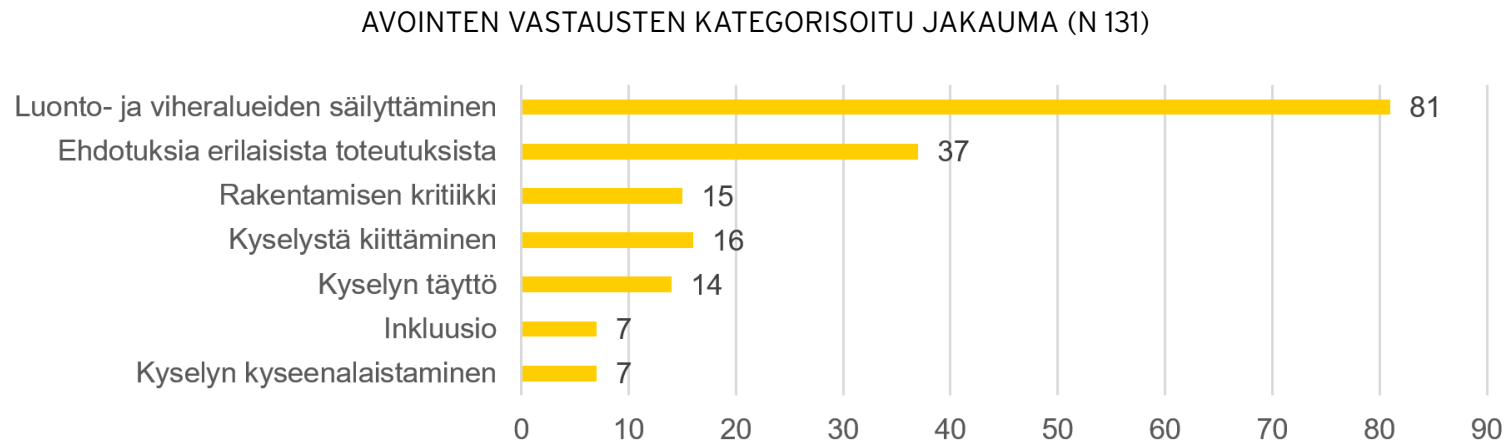
4. VAPAA PALAUTE JA KOMMENTIT

4.1. PALAUTTEEN JA KOMMENTTIEN JAKAUTUMINEN TEEMOITTAIN

Pääasiassa kommenteissa nousee esiin toive luontoalueiden säilyttämisestä. Kriittisimmin vastaajat suhtautuvat luonto- ja viheralueiden kustannuksella tapahtuviin rakennushankkeisiin. Moni vastaajista oli tyytyväinen siihen, että kysely järjestettiin. Toisaalta inklusioon liittyvissä viidessä kommentissa käsiteltiin kaupunkilaisten kuuntelua ja mukaanottamista päätäntäprosesseissa. Osa vastaajista on tyytyväisiä, kun kaupunkilaisia kyselyn avulla kuunnellaan, mutta, osa kyseenalaistaa kyselyjen hyödyn, eikä usko kaupunkilaisilla olevan vaikutusvaltaa kaupungin asioissa.

Kyselyn täyttöä, sisältöä ja käyttöliittymää kommentoitiin myös jonkin verran. Ainakin pari vastaajaa mainitsi ongelmista mobiililaitteen kanssa, toisaalta yksi kiitteli siitä, että kartta toimi hyvin iPadilla. Joissain kommenteissa kyselyä pidettiin liian johdattelena. Joillain vastaajilla taas oli vaikeuksia karttamerkintöjen kanssa.

Kuva 13. Kommenttien jakauma kategorioihin jaoteltuna.

4.2. LUONTO- JA VIHERALUEIDEN SÄILYTTÄMISEN TÄRKEYS

Luontoalueiden terveys- ja asumisviihtyvyyksivaikutukset näytetään tiedostettavan laajasti ja monet vastaajat pitivät helposti saavutettavia luonto- ja viheralueita terveydelle ja hyvinvoinnille välttämättöminä. Luonnon- ja viheralueiden säilyttämistä puoltavista kommentteista monissa tiedostetaan luonnon monimuotoisuuden merkitys ja "hoitamattoman" luonnon arvo: kommenteissa ei haluta puistoja, vaan selkeästi rajattua luonnontilaista luontoa. Osa vastaajista kaipasi myös lisää puistoja rakennetuille alueille. Karhusaaren, ja muiden tarkasti määriteltyjen alueiden suojelun tärkeys nousee esille osassa kommentteja. Keskuspuiston "kehittäminen" nähdään ajoittain negatiivisena. Useampi vastaaja piti Espoon valttina juuri sen vihreyttä, joka nyt nähdään uhattuna. Moni vastaajista mainitsi muuttaneensa Espooseen juuri sen luonnonläheisyyden vuoksi.

Poimintoja kommentteista:

"Luonto on tärkeä säilyttää läsnä kaikessa rakentamisessa. Jopa kadunvarsien hoidetut nurmet ja kukkaistutukset tuovat luontoa betonisen ihmiskeskittymän keskelle. Lähimetsät, polut ovat varsinkin lapsille tärkeitä."

"Uudisrakentamisessa on huomioitava myös luonnon tuomat hyödyt. Se että suuremmissa asutuskeskuksissa pyritään jokainen (kaavoittamaton) tila täyttämään rakennuksilla vähentää asumisviihtyvyyttä ja lisää stressiä."

"Viheralueet, metsät ja kalliot ovat tärkeitä tekijöitä asumisviihtyvyydelle. Se ettei tarvitse ajaa kauas (esim. Nuuksioon) päästäkseen metsään, vaan voi tehdä pienenkin metsäkävelyn, vaikka jokailtaisenä happihyppelynä. "

"Toivon enemmän niittyjä, pölyttäjäystävällisiä kasvivalintoja, Roundupin lopettamista torjunta-aineena, lähimetsiä ja peltoja sitomaan hiiltä, hulevesien puhdistamista ennen vesistöihin päätymistä."

"Espoon tulee säilyttää metsää rakentamiselta! Muistakaa luonnon eläimet, metsän todistetut terveyshyödyt, liikkumisen ilo luonnossa, tulevat sukupolvet! Metsä ja luonto on espoolaisille tärkeä elementti, tätä rakentamisvauhtia Espoo ei ole se kaupunki, johon ihmiset ovat halunneet muuttaa. Lähiluonnolla on tutkitusti paljon terveyttä edistäviä elementtejä, joka täytyy muistaa!"

"Espoon tulisi kaikin keinon panostaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja lisäämiseen. Meidät ihmiset hukka perii, jos tuhoamme kaiken luonnon ympäriltämme. Hirvittää ajatella lapsiamme, jotka joutuvat näkemään kiihtyvän tuhon. Näen ahdistuksen ja epätoivon jatkuvasti ympärilläni tutuissa ja tuntemattomissa. Jokainen aavistaa, mihin tuhoon olemme menossa. Silti pitäisi jaksaa työssä, kehittyä ja uskoa lastemme parempaan tulevaisuuteen. Kehitystä ja sivistystä on luonnon vaaliminen ja sen arvostuksen lisääminen."

"Metsien pitää olla mahdollisimman luonnollisessa tilassaan. Ei leveitä hiekkateitä, eikä liian pientä metsäaluetta."

4.3. KAUPUNGILTA TOIVOTUT TOIMENPITEET

Luonnon säilyttämisen lisäksi useat vastaajat esittävät konkreettisia toimenpiteitä, joita kaupungin tulisi heidän mielestään toteuttaa. Näihin kommentteihin lukeutuvat ehdotukset siitä, mihin tulisi rakentaa ja mihin ei, millaista rakentamista tulisi suosia, millaisia viheralueita tulisi rakentaa ja mitä alueita tulisi suojella. Myös esimerkiksi ulkoilureittien valaistusta, parempaa opastusta ulkoilu- ja pyöräreiteille (ja toisaalta maastopyöräilyn rajoittamista), esteettämiä kulkureittejä luontokohteisiin, veneilijöiden muistamista, glysofaatin käytön lopettamista, koirametsiä, palstaviljelyn korostamista ja kukkaistutuksia mm. autoteiden valleille ja ruderaattialueille toivotaan.

Poimintoja kommentteista:

"Ennen kuin yhtään enempää vähennetään viheralueita Espoossa, olisi suotavaa hyödyntää teollisuusalueet kuten Olarinluoma tms. Espoon henkeen kuuluu vehreys ja viheralueet, tässä on ollut huolestuttava suunta viime vuosina. Ikivihreät istutukset ovat tärkeitä, jotta meillä olisi vehreää ympäri vuoden. Jos on pakko rakentaa asuinalueita lisää, unohtakaa kamalat tornit ja kopioikaa Vantaan Kartanonkosken fiilis."

"Toivon, että uudet alueet ja kadut suunnitellaan vihreys ja elämyksellisyys muistaen. Toivoisin lisää kävelyn ja pyöräilyn opastusta ja erilaisia opastettuja teemareittejä. Vaikka Leppävaaraan kulttuuri- ja historiakohteiden kävelyreittejä. Nyt tieto on vaikeasti löydettävissä."

"Pienet suojaisat korttelipuistot olisivat toivelistalla. Samaan tilaan alue aikuisille ja lapsille. Yhdelle seinustalle vaikka kaupunkiviljelmä, joka erotettu verkkoaidalla (suljettu alue) lasten leikkipaikasta jne. Nykyiset puistot ovat ehkä turvallisuusvaatimusten takia aika tylsiä. Enempi kukkaniittyjä."

"Toivon esteettämiä kulkureittejä luontokohteisiin, koska liikun pyörätuolilla."

"Yhtenäinen viherväylä Matinkylän metrolta rannalle tulee varmistaa. Tynnyripuistosta tulee tehdä vihreä ja viihtyisä. Uusiin rakennuksiin tulee rakentaa viherkattoja."

"Espoo on valikoitunut juuri luontonsa ja merellisen ympäristönsä vuoksi kotipaikaksi. Hienoa, että sitä halutaan vaalia. Toivottavasti myös veneilyä tuetaan ja venesatamat säilyvät kaikille kuntalaisille mahdollisina venetukikohtina."

"Arvostan myös kauniita kaupungin laittamia kesäisiä kukkaistutuksia. - Voisiko tuonne Länsiväylän valleille istuttaa luonnonkukkien siemeniä ja tehdä niistä värikkäitä, kukkivia niittyjä kuten esim. Englannissa on jo monissa paikoin tehty?"

"Vanhoja puita pitää hoitaa niin, että ne saavat elää mahdollisimman pitkään. Hyönteisten hyvinvointia varten tarvitaan lisää niittyjä ja hyönteishotelleja. Lintujen elämää helpottaa, jos pensaita ei turhaan raivata."

"Huolehtikaa, että aina rakennustöissä työn tekijät ovat tietoisia, jos vaikutusalueella on virtavesiluontoa ja osaavat toimia niin, että ei haitata esim. taimenen kutua."

4.4. RAKENTAMISEEN KOHDISTUVA KRITIIKKI

Rakentamisen yleistä kritiikkiä esiintyy vastauksissa jonkin verran, minkä lisäksi tarkkoja rakentamiskohteita kritisoidaan. Rakentamisen kritiikki liittyy läheisesti luonto- ja viheralueiden säilyttämiseen. Rakentamista tulisi vastaajien mukaan rajoittaa (koko Espoon lisäksi) ainakin Ala-Kivenlahdessa, Ete-lä-Espoossa, Kauklahdessa, Tapiolassa ja Espoonlahdessa.

Poimintoja kommentaateista:

"Ei liian tiheää rakentamista. Sen vuoksi muutimme Helsingistä Espooseen."

"Kaikki viheralueet Espoossa ovat tärkeitä!!!! Espoota ei saa pilata liialla rakentamisella. Tapiolan keskusta ja maine puutarhakaupunkina on jo pilattu."

"Koko ikäni Espoossa asuessani olen saanut seurata, kuinka luontoa tuhoetaan täysin surutta. Lähimetsiä tai edes pientä viherkaistaletta ei jätetä asukkaille lähistölle. Vaan visiona on suur-Espoo, jossa iloisesti suihkitaan metrolla kauppakeskuksesta toiseen ja joka ikinen nurkka on täynnä taloja. Keskuspuisto ym. viheralueet jyrätään hiihto / seikkailu / kiipeily / leikkirata / skeittirata jne. -paikoiksi."

Oikeata metsää ei ole missään. Ehkä Nuuksiossa, mutta sinne ei sekaan mahdu, koska kävijöitä on niin paljon. Esimerkiksi tähtienkatselusta voi vain haaveilla, koska joka paikka on niin täynnä valosaastetta, ettei tähtiä edes näy."

"Espooseen rakennetaan liikaa. Täällä on liikaa ihmisiä viheralueisiin nähden jo nyt."

- Ei riittävän suuria lähiviheralueita rentoutumiseen.

- Ei enää pehmeää alustaa liikkumiseen => Ihmiset ja lemmikit kärsivät erilaisista tuki- ja liikuntaelinten rasitusvammoista. Hoidetut puistot eivät ole rentoutumisen paikkoja, vaan siihen tarvitaan metsiä ja niittyjä, joihin ei näy asutusta. Espoolaiset ovat stressaantuneita osittain epäterveellisen ja meluisan elinympäristön takia."

"Leppävaarasta tuhottiin metsää ja vielä lintujen pesimäaikaan leveiden latupohjien tieltä. Järjetön ja ruma juttu. Ihanat virkistysalueet, kävelypolut ja mietiskelypaikat vietiin tavallisilta ihmisiltä muutaman kiukkuisen kiihkohiihtäjän vuoksi. Hävytöntä."

"Espoossa on paljon upeaa luontoa, Matinkylän uusi puoli on malliesimerkki siitä miten luonto unohdetaan rakentamisesta, talot lähekkäin, puut kaadettu jne. Onneksi vanha Matinkylän puoli on luontoystävällisesti suunniteltu. Keskuspuisto ja luontopolut ovat upeaa antia!"

"Keskuspuiston nakertaminen on hirveä vääryys - kehitys, josta ei ole paluuta vanhaan, vaikka joskus myöhemmin niin haluttaisiinkin."

5. YHTEENVETO KYSELYSTÄ

5. YHTEENVETO KYSELYSTÄ

- Vastaajat pitivät erilaisia luontohyötyjä pääosin erittäin tärkeinä. Vähiten tärkeiksi koettiin Espoossa tapahtuvaan ruuan ja materiaalien tuotantoon liittyvät hyödyt.
- Vastaajat arvostivat viheralueita ja kasvillisuutta hyvin paljon sekä virkistykseen että laajemmin elinympäristön viihtyisyyden ja terveellisuuden ylläpitäjänä. Myös luonnon prosessien ylläpito ja luonnon monimuotoisuus olivat pääosalle vastaajista tärkeitä tai erittäin tärkeitä luonnon tuottamia hyötyjä.
- Vastaajat tunnistivat paljon hyvin eri tyyppisiä monia luontohyötyjä tuottavia paikkoja. Kohdemerkintöjä osoitettiin tasaisesti eri puolille Espoota. Eniten merkintöjä keskittyi ranta-alueille, Keskuspuistoon, lähimetsiin ja Tapiolan alueen puistoihin sekä Pohjois-Espoon ulkoilualueille.
 - o Rakennettujen alueiden keskelle sijoittuvissa paikkamerkinnöissä korostui viherrakenteen rooli asuinalueiden viihtyvyyden luojana ja ympäristöhaittojen vähentäjänä sekä arkisten luontokokemusten tarjoajana.
 - o Lähimetsien ja -puistojen koettiin tarjoavan erityisesti arkipäiväistä rentoutumista, ulkoilumahdollisuuksia, luontokokemuksia ja sosiaalisia kontakteja.
 - o Laajemmat viheralueet korostuvat vastauksissa erityisesti ulkoilun, rentoutumisen ja luontokokemusten lisäksi liikunnan ja marjastuksen/ sienestyksen näkökulmasta. Retkeily painottuu Pohjois-Espoon metsäalueille, mutta myös lähimetsät ja saaristo toimivat retkikohteina.
- Kyselyn lopun vapaissa vastauksissa korostui vihreys ja luonnonläheisyys Espoon valttina ja erityispiirteenä. Kaupungin tiivistyminen ja tuttujen viheralueiden rakentaminen koetaan uhkana viihtyisyydelle ja asukkaiden hyvinvoinnille. Myös virkistysalueiden kehittäminen jakaa mielipiteitä. Osa haluaisi säilyttää metsät mahdollisimman luonnontilaisina ja koskemattomina, kun taas osa kaipaa lisää reittejä ja opastusta. Luonnontilaisten metsien lisäksi asukkaat arvostavat vastausten perusteella kuitenkin myös asuinalueiden viihtyvyyttä parantavia viherelementtejä, kuten kadunvarsien nurmia, kukkaistutuksia ja -niittyjä sekä korttelipuistoja.

